

## 31. DRŽAVNO NATJECANJE IZ GEOGRAFIJE 2024.

Razred ili kategorija natjecanja: ispit za 5. razred

Zaporka

--	--	--	--	--

Broj postignutih bodova \_\_\_\_ / 50

Potpis članova povjerenstva:

1. \_\_\_\_\_

2. \_\_\_\_\_

3. \_\_\_\_\_

p  
e  
č  
a  
t  
  
š  
k  
o  
l  
e

Mjesto i nadnevak: \_\_\_\_\_

Zadatke je potrebno rješavati prema uputi ispred svake skupine zadataka.

Za rješavanje zadataka predviđeno je 75 minuta.

Odgovori se upisuju kemijskom olovkom s plavom tintom koja se ne briše. Ako se upotrebljava obična olovka ili kemijska crvene ili koje druge boje tinte (osim plave), učenik će se diskvalificirati. Pri rješavanju ispita treba primijeniti jezičnu normu hrvatskoga standardnog jezika, posebice treba poštovati pravopisna pravila o pisanju velikoga i maloga početnog slova geografskih imena.

Odgovori učenika moraju biti čitljivo napisani pisanim slovima, jedino je u zadatcima u kojima je odgovor jedno slovo dopuštena uporaba čitljivo napisanoga velikog tiskanog slova.

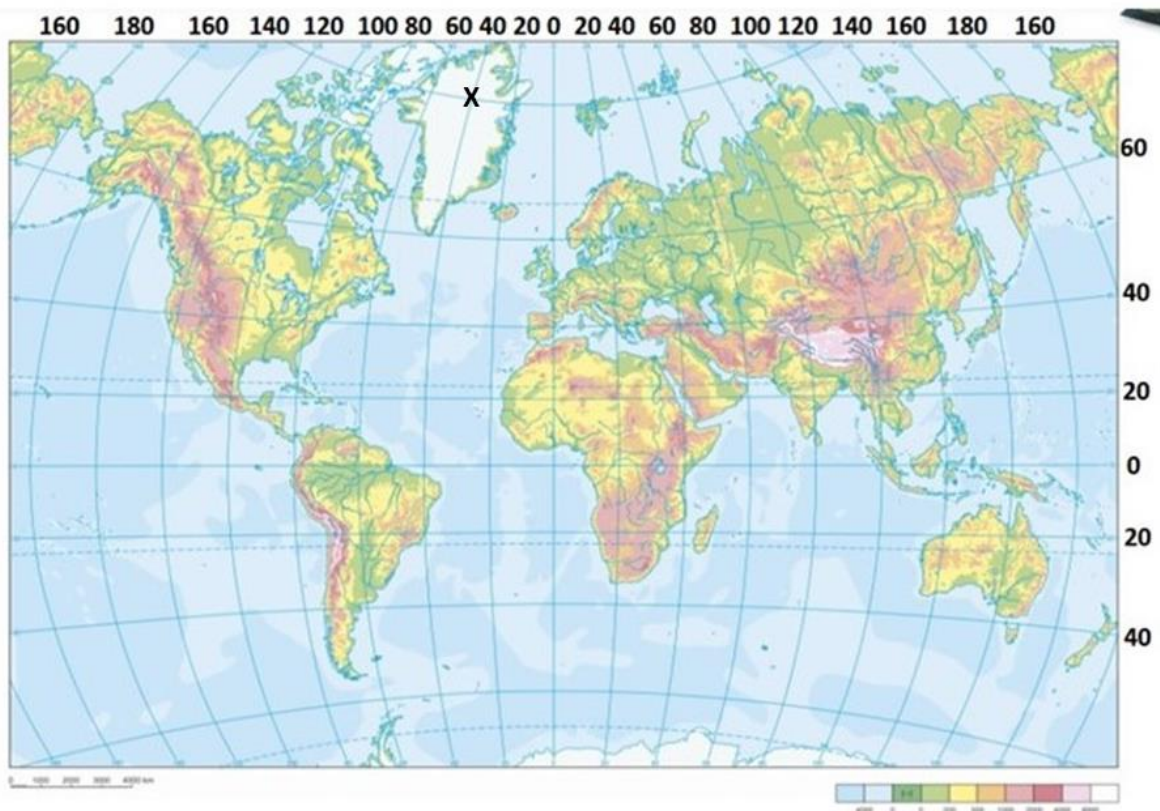
Tijekom pisanja ispita ne smije se koristiti ničim osim navedenim priborom za pisanje. Ova odredba podrazumijeva da natjecatelji ne smiju kod sebe (na sebi, ispod sebe, u svojoj odjeći i slično) imati predmete koji na bilo koji način mogu dovesti u sumnju pravilnu provedbu natjecanja. Učenici se ne smiju služiti atlasom, zidnom kartom, kalkulatorom ni računalom. Kartografski i grafički prilozi nužni za rješavanje zadataka sastavni su dio ispita. Učenicima se dopušta pisanje po marginama i po praznim stranicama ispitnoga materijala bez oduzimanja bodova i/ili diskvalifikacije.

Tijekom pisanja ispita natjecatelj se može koristiti papirom formata A4 koji mu dodjeljuje Državno povjerenstvo i ovjerenim pečatom škole. Nakon završetka pisanja taj se papir predaje Državnomu povjerenstvu i čuva s drugom dokumentacijom natjecatelja.

Potpuno pravilno riješeni zadatci prema uputi za rješavanje vrednuju se jednim, dvama ili trima bodovima. U djelomično ispravno riješenim zadatcima boduju se ispravno riješene čestice. Dopušteno je jedno ispravljanje svakoga odgovora tako da se pogrešan odgovor stavi u zagradu i precrta jednom crtom, a iznad, ispod ili desno od precrtanoga odgovora upiše točan odgovor i uz točan odgovor skraćeni potpis (paraf) ili inicijali imena i prezimena. Netočno se riješeni zadatci, odgovori napisani u zagradama, nepotpuni odgovori, odgovori koji nisu ispravljani prema uputi za rješavanje te bilo koje kombinacije točnoga i netočnoga odgovora ne vrednuju.

Nakon isteka vremena za rješavanje zadataka ispit preuzima Državno povjerenstvo.

**SLJEDEĆA ČETIRI ZADATKA RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENE KARTE SVIJETA.**



**3**

1. Koje je ime mora na kojemu obalu imaju svi kontinenti Staroga svijeta?

\_\_\_\_\_ Upiši slovo **M** na područje toga mora.

Kako bi brod koji isplovjava iz navedenoga mora uplovio u Atlantski ocean plovit će kroz \_\_\_\_\_ vrata.

Označi na priloženoj karti morska vrata znakom **+**.

Za najkraći put iz navedenoga mora u Indijski ocean brod će ploviti kroz \_\_\_\_\_ kanal. Označi na priloženoj karti kanal znakom **●**.

**2**

2. Odredi geografski smještaj točke označene znakom **X** na priloženoj karti.

Na kojim oceanima ima obalu otok označen znakom **X**?

\_\_\_\_\_ i \_\_\_\_\_

**2**

3. Na karti označi znakom **▲** točku koja se nalazi 100° južnije i 180° istočnije od znaka **X**.

Točka označena **▲** nalazi se na **sjevernoj/zapadnoj/kopненоj/vodenoj** polutki. (Među pojmovima koji su podebljani i odvojenim kosim crtama zaokruži jedan točan pojam.)

**3**

4. Na priloženoj geografskoj karti kosim crtama (///) iscrtaj dio Afrike koji se nalazi na istočnoj polutki. Koje je ime kontinenta Novoga svijeta uz čije je obale plovio Magellan na putovanju oko svijeta 1520.? \_\_\_\_\_

Okomitim crtama (||) iscrtaj dio toga kontinenta koji se smjestio na sjevernoj polutki.

**SLJEDEĆA TRI ZADATKA RIJEŠI S POMOĆU SATELITSKE SNIMKE.**

2

5. Koje je ime jezera prikazanoga na satelitskoj snimci?

\_\_\_\_\_

U koju skupinu jezera prema postanku ubrajamo prikazano jezero?

\_\_\_\_\_

2

6. Kako nazivamo oblik ušća zaokružen crvenom bojom na priloženoj snimci?

\_\_\_\_\_

Koje je ime rijeke čije je ušće zaokruženo?

\_\_\_\_\_

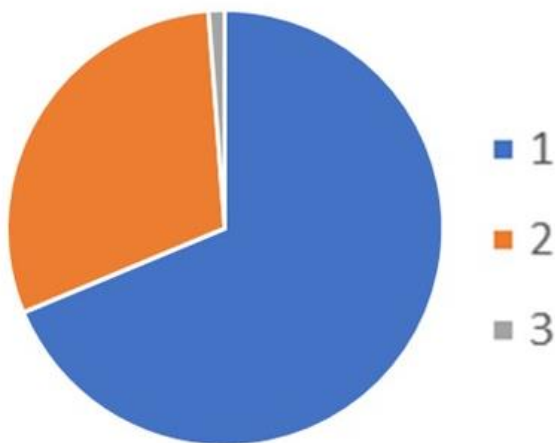
1

7. Koje je ime kontinenta označenoga znakom X?

\_\_\_\_\_



**U SLJEDEĆEMU ZADATKU POVEŽI POJMOVE UPISOM PRIPADAJUĆEGA SLOVA I BROJA NA CRTU ISPRED POJMA U LIJEVOME STUPCU. JEDNO SLOVO I JEDAN BROJ NE MOGU SE POVEZATI.**



Raspodjela slatke vode na Zemlji

2

8. Poveži pojavne oblike slatke vode na Zemlji s udjelom u ukupnoj slatkoj vodi i brojem kojim je prikazan u dijagramu.

\_\_\_\_\_ površinska voda

A) 1,2 %

1) isječak broj 1

\_\_\_\_\_ ledeni pokrov i ledenjaci

B) 30,1 %

2) isječak broj 2

C) 68,7 %

3) isječak broj 3

**SLJEDEĆIH PET ZADATAKA RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENIH  
FOTOGRAFIJA I GEOGRAFSKE KARTE.**



A \_\_\_\_\_

B \_\_\_\_\_

- 1** 9. Fotografije prikazuju dvije županije:  
Ličko-senjsku i Varaždinsku. Na crte ispod  
fotografija upiši njihova imena.

- 2** 10. Slova (A, B) koja se nalaze ispod  
fotografija upiši na odgovarajuće mjesto na  
karti Republike Hrvatske.

**Sljedeća dva zadatka riješi upisom cjelovitih  
rečenica.**

- 1** 11. Opiši utjecaj reljefa na naseljenost  
Varaždinske županije.

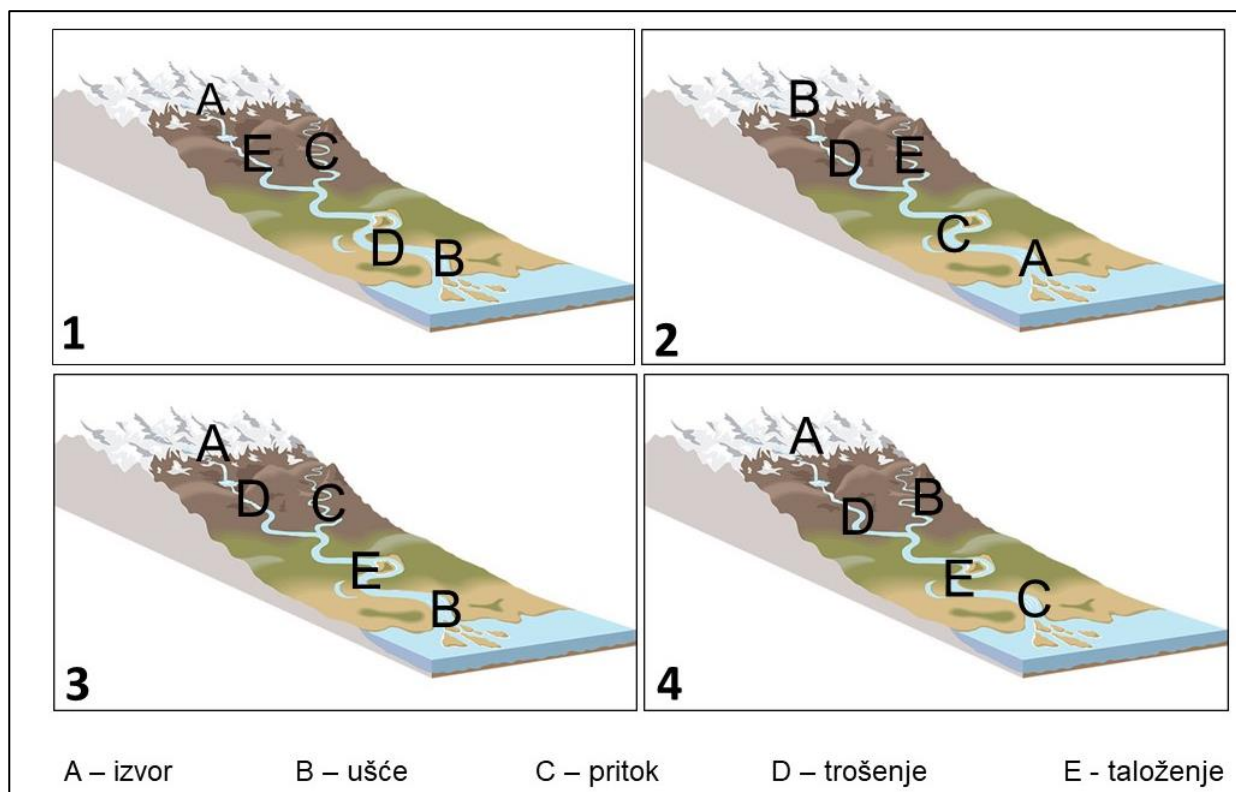


- 1** 12. Opiši utjecaj reljefa na gospodarske djelatnosti Ličko-senjske županije.

- 1** 13. Upiši slova **DN** u županiju u kojoj se odvija Državno natjecanje iz geografije 2024.



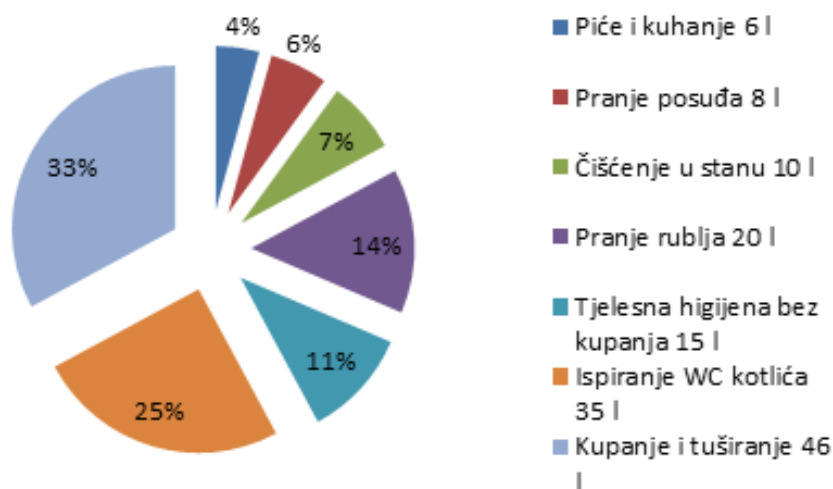
**SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENIH CRTEŽA.**



14. Kojim je brojem označen crtež koji pravilno prikazuje elemente tekućice i mehanizam nastanka riječne doline? \_\_\_\_\_
15. Rijeke meandriraju u **planinskome/nizinskome** području jer tad **ubrzavaju/usporavaju**.  
(Među pojmovima koji su podebljani i odvojenim kosim crtama zaokruži točne pojmove.)

## SLJEDEĆA DVA ZADATKA RIJEŠI S POMOĆU DIJAGRAMA I TEKSTA.

**Prosječna potrošnja pitke vode u RH po stanovniku**



U razvijenim državama dnevna potrošnja pitke vode po glavi stanovnika kreće se od 120 do gotovo 300 litara. SAD je na čelu poretka država s najvećom dnevnom potrošnjom pitke vode. Amerikanci troše čak do 295 litara vode na dan po stanovniku, dok je u Njemačkoj prosječna potrošnja 130 litara. Prosječna je potrošnja u državama Europske unije 120 litara vode dnevno po osobi.

I ti možeš jednostavnim mjerama u svom kućanstvu uštedjeti vodu. Primjerice, zatvaranjem slavine pri pranju zubi može se uštedjeti dnevno i do 5 litara vode. Pri pranju ruku može se uštedjeti dnevno i do 10 litara vode ako voda ne teče cijelo vrijeme iz slavine. Tuširanjem ćeš potrošiti upola manje vode nego kupanjem u kadi za koje se troši 130 litara vode.

1

16. Koliko litara vode dnevno možeš uštedjeti uz ovih nekoliko navedenih jednostavnih mjera?

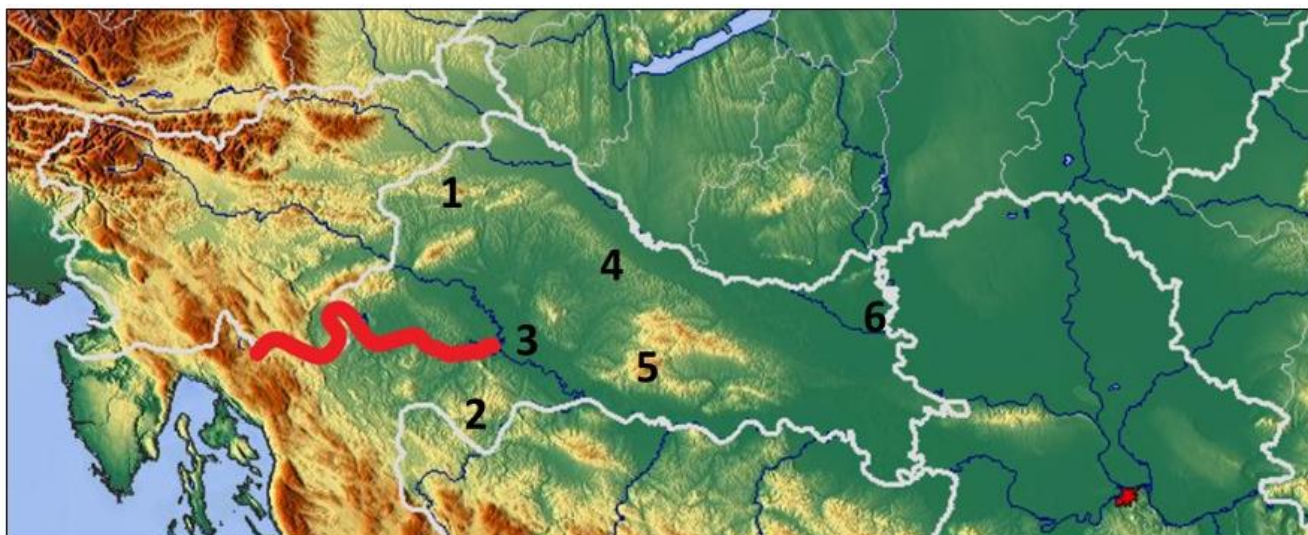
\_\_\_\_\_

1

17. Je li dnevna potrošnja vode po osobi u Hrvatskoj viša ili niža od prosjeka Europske unije?

\_\_\_\_\_

**SLJEDEĆA TRI ZADATKA RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENE KARTE.**



**U SLJEDEĆEMU ZADATKU POVEŽI POJMOVE UPISOM PRIPADAJUĆEGA SLOVA I BROJA NA CRTU ISPRED POJMA U LIJEVOME STUPCU. TRI SE SLOVA I TRI BROJA NE MOGU POVEZATI.**

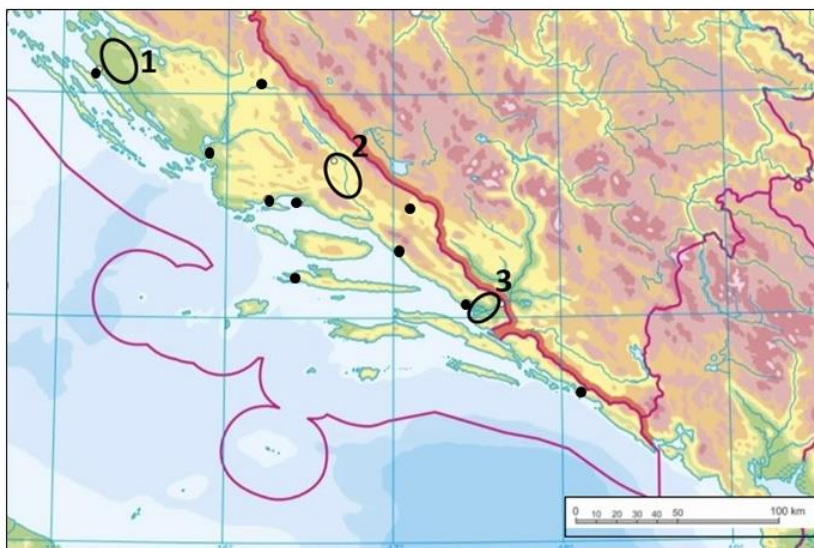
**3** 18. Poveži ime reljefnoga oblika s vrstom reljefa i brojem kojim je označen na priloženoj karti.

_____ Bilogora	A) poloj	1) broj 1 na karti
_____ Ivanščica	B) lesna zaravan	2) broj 2 na karti
_____ Lonjsko polje	C) pobrđe	3) broj 3 na karti
	D) krško polje	4) broj 4 na karti
	E) staro gorje	5) broj 5 na karti
	F) mlada planina	6) broj 6 na karti

**3** 19. Koje je ime rijeke podebljane crvenom bojom na priloženoj karti? \_\_\_\_\_  
 Podebljana je rijeka **desni/lijevi** pritok rijeke \_\_\_\_\_ koja izvire na području \_\_\_\_\_ (upiši ime planinskoga lanca).

**2** 20. Rijeka podebljana crvenom bojom najdulja je granična rijeka prema državi čije je ime \_\_\_\_\_, a navedena država pripada europskoj regiji čije je ime \_\_\_\_\_.

**SLJEDEĆA ČETIRI ZADATKA RIJEŠI S POMOĆU PRILOŽENE KARTE I FOTOGRAFIJA.**



- 1** 21. Koje je ime grada u kojemu se nalazi najprometnija dalmatinska teretna morska luka?

Uz odgovarajući znak (●) koji označava navedenu luku upiši na priloženu kartu slovo **L**.

- 1** 22. Koje je ime rijeke s najvećim hidroenergetskim potencijalom koja u cijelosti teče Dalmacijom?

Podebljaj rijeku cijelom dužinom toka na priloženoj karti.

- 2** 23. Koje je ime dalmatinske rijeke čiji je dio toka zaštićen i proglašen nacionalnim parkom u Republici Hrvatskoj? \_\_\_\_\_

Upiši na priloženoj karti slovo **U** na ušće te rijeke.

- 3** 24. Kojim je brojem na priloženoj karti označeno područje prikazano fotografijama? \_\_\_\_\_

Koje je ime prikazanoga reljefnog oblika? (Zaokruži slovo ispred točnoga odgovora.)

- a) Dolina Neretve
- b) Petrovo polje
- c) Ravni kotari
- d) Sinjsko polje

**Objasni** za koju je gospodarsku djelatnost važno to područje. *Odgovori cjelovitom rečenicom.*

---

---

---



**SLJEDEĆIH PET ZADATAKA RIJEŠI S POMOĆU GEOGRAFSKE KARTE KOJA JE  
DODATAK ISPITU.**

- 1** 25. Koji je naziv skupine geografskih karata prema mjerilu kojoj pripada priložena geografska karta?

\_\_\_\_\_

- 2** 26. Nalaziš se na križanju državne i županijske ceste u naselju Slemenice. Nastavljaš put cestom prema istoku do kapele. U koje naselje stižeš?

\_\_\_\_\_

S pomoću šestara i grafičkoga mjera odredi zračnu udaljenost između raskrižja i kapele.

\_\_\_\_\_

- 1** 27. Koliko iznosi visina glavne izohipse koja prolazi kroz prostor crnogorične šume sjeveroistočno od Slemenica?

\_\_\_\_\_

- 2** 28. Koje dvije od navedenih tvrdnja o naselju Mihovljan **nisu** točne?

*Mihovljan je selo smješteno sjeverno od Čakovca.*

- a) Kroz Mihovljan teče potok Zvir.
- b) Mihovljan je cestom i željezničkom prugom povezan s Novim Selom Rok.
- c) Na području Mihovljana rastu voćnjaci.
- d) Sjeverni dio sela na višoj je nadmorskoj visini od južnoga dijela.
- e) Na području Grabenice prevladavaju oranice.
- f) U Mihovljanu se nalazi spremnik vode.

- 2** 29. Koliko iznosi relativna visina između školskoga sportskog igrališta u Gornjem Kraljevcu i raskrižja državne i županijske ceste u Slemenicama (iz 26. zadatka)?

\_\_\_\_\_

Izmjeri zračnu (najkraću) udaljenost između tih točaka te izračunaj stvarnu udaljenost.

Udaljenost na karti (zaokruženo na cijeli broj u cm): \_\_\_\_\_

Udaljenost u prirodi: \_\_\_\_\_

Prostor za računanje